gemeente
Het Hogeland

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Lokaal Plan van Aanpak Versterking Het Hogeland
Datum:	29 april 2020
Agendapunt:	6
Behandeling:	Opiniërend en besluitvormend
Portefeuille-houder(s):	Henk Jan Bolding en Kristel Rutgers
Steller:	Nanda Pellenbarg (programmamanager aardbevingen) en Tim Dijkhuis (adviseur aardbevingen)
Zaaknummer:	Z.HHL.020424

1. Samenvatting

Het college van B&W heeft op 31 maart jl. ingestemd met het Lokaal Plan van Aanpak Versterking gemeente Het Hogeland dat is opgesteld door de Lokale Stuurgroep Versterking Het Hogeland, bestaande uit een bestuurlijke vertegenwoordiging van Nationaal Coördinator Groningen (NCG), de corporaties Wierden en Borgen, De Delthe, Stichting Uithuizer Woningbouw (SUW), Woongroep Marenland, Woonzorg Nederland en gemeente Het Hogeland.

Dit plan bevat de lokale uitwerking van de versterkingsopgave en de daaraan gekoppelde wet- en regelgeving zoals het mijnraadadvies, het kabinetsbesluit van 2018, het besluit versterking gebouwen Groningen van 5 juni 2019 door de Minister van Economische Zaken en Klimaat en het in 2019 door rijk, provincie en regio genomen besluit om maatregelen te nemen om de versterkingsopgave te versnellen.

Hoewel de versterkingsopgave zich enerzijds richt op het veilig(er) maken van de gebouwen zien we de opgave echter ook nog steeds als een koppelkans voor onze inwoners. Om zo in te spelen op demografische ontwikkelingen en enkele kernen op een gebiedsgerichte manier toekomstbestendig en waar mogelijk duurzamer te maken. Dit betekent dat we bij de versterkingsopgave enerzijds naar veiligheid op objectniveau en anderzijds naar vitaliteit op gebiedsgericht niveau kijken. Per project bepalen we hoe we de koppelkansen kunnen benutten. Dit doen we samen met inwoners, ondernemers en woningcorporaties en sluiten daar waar mogelijk aan op eigen plannen, wensen en doelstellingen.

De ambitie van de gemeente Het Hogeland is om forse versnelling van de versterkingsopgave, die groter is dan vorig jaar, te realiseren. Dit omdat inwoners al erg lang wachten op duidelijkheid over wat er met hun woningen gaat gebeuren, maar ook vanuit de wens om in 2030 het eindbeeld te bereiken: *een veilig en vitaal Het Hogeland.* Met dit plan van aanpak geeft gemeente Het Hogeland aan welke keuzes er worden gemaakt om deze ambitie te in de praktijk te brengen. Waarbij uitlegbaarheid van gemaakte keuzes voorop staat en we streven naar veiligheid waar het moet en gebiedsgericht waar dat kan. Daarnaast geeft het Hogeland ruimte voor versnelling. Op deze manier willen we zo snel mogelijk perspectief bieden aan al onze inwoners.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

Het Lokaal Plan van Aanpak Versterking 2020 Het Hogeland vast te stellen

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Voor u ligt het Lokaal Plan van Aanpak Versterking gemeente Het Hogeland zoals opgesteld door de Lokale Stuurgroep Versterking Het Hogeland, bestaande uit een bestuurlijke vertegenwoordiging van Nationaal Coördinator Groningen (NCG), de corporaties Wierden en Borgen, De Delthe, Stichting Uithuizer Woningbouw (SUW), Woongroep Marenland, Woonzorg Nederland en gemeente Het Hogeland.

Dit plan bevat de lokale uitwerking van de versterkingsopgave en de daaraan gekoppelde wet- en regelgeving zoals het mijnraadadvies, het kabinetsbesluit van 2018, het besluit versterking gebouwen Groningen van 5 juni 2019 door de Minister van Economische Zaken en Klimaat en het in 2019 door rijk, provincie en regio genomen besluit om maatregelen te nemen om de versterkingsopgave te versnellen.

Voor de inwoners van de gemeente Het Hogeland geldt dat ze al lange tijd te maken hebben met de negatieve gevolgen van de gaswinning. Veel van onze inwoners hebben schade, hun huizen zijn geïnspecteerd om te kunnen toetsen of ze aan de veiligheidsnorm voldoen en daarna is het stil gebleven. Het grotendeels stopzetten van het versterkingsprogramma voor de zomer in 2018 door de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK), nadat het Kabinet had besloten de gaswinning in het Groninger Gasveld versneld af te bouwen, heeft consequenties gehad voor onze inwoners, die al lange tijd in onzekerheid verkeren over de veiligheid van hun huis. Deze tekst was onderdeel van de inleiding van het plan van aanpak van 2019 maar is nog steeds relevant. Nog steeds wacht men in Zandeweer, Kantens, Uithuizen en Uithuizermeeden, op duidelijkheid over de veiligheid van hun woningen en over de uitvoering van de versterking.

Ook dit jaar zijn er naar aanleiding van het Mijnraadadvies en de gekozen (HRA) methodiek panden in wederom Winsum en Bedum aangewezen die met voorrang moeten worden bekeken en mogelijk moeten worden versterkt. De bewoners van de aangewezen panden van vorig jaar wachten helaas nog steeds op hun adviezen. We willen inwoners niet langer in onzekerheid laten verkeren over de veiligheid van hun huis. Met dit Lokaal Plan van Aanpak Versterking proberen we dan ook om een versnelling in de hele versterkingsopgave in onze gemeente te bereiken. In het bijzonder in het beoordelings- en uitvoeringsprogramma. Nog steeds zijn wij van mening dat versterkingsadviezen zo snel mogelijk met woningeigenaren moeten worden gedeeld. Het maakt niet uit welke risicocategorie dit betreft, er is behoefte aan duidelijkheid en voortgang.

3.2 Bevoegdheid raad

Zoals opgenomen in artikel 6 van het Besluit versterking gebouwen Groningen van de minister van Economische Zaken en Klimaat op 5 juni 2019 is de gemeenteraad bevoegd om het Lokaal Plan van Aanpak Versterking vast te stellen. De gemeenteraad kan beslissen dat het college van burgemeester en wethouders het plan kan vaststellen en indienen. Het college van B&W van Het Hogeland kiest er nadrukkelijk voor om het Lokaal Plan van Aanpak ter vaststelling voor te leggen aan de gemeenteraad. In het ministerieel besluit van 5 juni 2019 is ook opgenomen dat de uitvoeringsorganisatie (NCG) de versterking uit moet

voeren conform het vastgestelde plan van aanpak. Daarmee is de gemeenteraad opdrachtgever van NCG. De Lokale stuurgroep ziet toe op de uitvoering van het Lokaal Plan van Aanpak Versterking 2020 en vervult hierin een soort ‘gedelegeerd opdrachtgeverschap’. Binnen de invloedssfeer die zij heeft stuurt de Lokale Stuurgroep aan op prioritering en uitvoering van de versterkingsopgave zoals vastgesteld door de raad. Daarbij houdt de Lokale Stuurgroep zoveel mogelijk rekening met lokale opgaven die er zijn en het daarbij centraal stellen van onze inwoners, ondernemers en andere belanghebbende stakeholders.

Bij de verdere uitwerking van de mogelijke versterkingsopgave op straat- of buurtniveau komen we bij u, indien nodig, als raad terug, bijvoorbeeld om nadere kaders op te halen met betrekking tot de koppelkansen. U kunt hierbij denken aan het koppelen van de versterkingsopgave aan doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid of wensen van inwoners voortvloeiend uit gebiedsagenda’s en dorpsvisies. Een integrale, gebiedsgerichte aanpak vraagt ook om slimme combinaties met bijvoorbeeld het eerder uitvoeren van onderhoud aan openbare ruimte en riolering. Dit kan mogelijk leiden tot kosten die nu nog niet zijn begroot. Mogelijk zullen ook bestemmingsplannen moeten worden gewijzigd, bijvoorbeeld voor het bewerkstelligen van wisselwoningen. En afhankelijk van hoe de daadwerkelijke versterking van woningen er uit zal zien, van eventuele sloop/nieuwbouw tot het toepassen van bouwkundige maatregelen, is er ook meer ambtelijke inzet nodig om de versterking tot een goed resultaat te brengen en onze inwoners daar een centrale rol in te geven.
Uiteraard zullen we u als volksvertegenwoordigers zeer regelmatig informeren.

4. Beoogd resultaat (of effect)

De maatregelen die worden voorgesteld in het plan van aanpak kunnen het beste worden beschreven aan de hand van de onderstaande besluiten die het Hogeland moet nemen om NCG opdracht te kunnen geven om het plan van aanpak uit te voeren.

Met het vaststellen van het Lokaal Plan van Aanpak Versterking 2020 besluit de gemeenteraad om:

I. De beschikbare opnamecapaciteit in te zetten om 97 adressen met een licht verhoogd risicoprofiel uit het plan van aanpak 2020 vanaf het tweede half jaar van 2020 op te laten nemen door NCG.
II. Beschikbare beoordelingscapaciteit van 2021 in te zetten om ten minste deze 97 adressen met een licht verhoogd risico uit het plan van aanpak 2020 in het eerste half jaar van 2021 te laten beoordelen.
III. beschikbare beoordelingscapaciteit in te zetten om 73 adressen met een licht verhoogd risicoprofiel uit plan van aanpak 2019 inclusief adressen met een verhoogd risicoprofiel uit plan van aanpak 2020 in het eerste half jaar van 2020 door NCG in opdracht te laten zetten voor beoordeling.
IV. de kansen van de versnellingsmaatregelen te benutten om eigenaren en bewoners van adressen uit eerdere batches 1.581, 3.260 en 2018 versneld perspectief op mogelijke versterking bieden.
V. beschikbare beoordelingscapaciteit voor 91 adressen inzetten om adressen uit batch 3.260 en 2018 te laten beoordelen en zo de gebiedsgerichte aanpak te ondersteunen.
VI. Het college bepaalt in het eerste halfjaar van 2020, na een locatiekeuzetraject, de locatie voor tijdelijke huisvesting in Kantens, Zandeweer en Uithuizen.

Het resultaat is een uitlegbare aanpak voor een veilig Het Hogeland. Waarin capaciteit maximaal wordt benut, om bewoners van woningen met een verhoogd- of lichtverhoogd risicoprofiel zo snel mogelijk duidelijkheid te geven of hun woning aan de veiligheidsnorm voldoet. Het resultaat is ook om op een goede manier snel tot uitvoering van de versterking over te gaan, want dat kan wel een impuls gebruiken. Daarnaast geeft de versterkingsopgave ons de mogelijkheid om gebiedsgericht naar de toekomstbestendigheid van bepaalde dorpen zoals Kantens, Zandeweer en Uithuizen te kijken. Tot slot bieden we met dit plan zoveel mogelijk perspectief aan alle inwoners. Kortom: snel veilig waar moet, gebiedsgericht waar kan met ruimte voor versnelling en perspectief voor inwoners.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering
Zie ook 3.

5.2 Risico's
We zijn in dit dossier afhankelijk van andere partijen, de NCG, het ministerie van EZK, het ministerie van BZK etc. Beschikbare capaciteit en financiële middelen zijn in algemene zin toegezegd maar nog niet concreet voor onze gemeente ingevuld. Wel is de werkorder voor het doen van opnames in onze gemeente gegarandeerd. Capaciteit voor de beoordeling is toegezegd voor onze gemeente. Het dossier kent blijvende onzekerheden rond de uitvoering van de versterkingsopgave waar wij in regionaal verband proberen op in te zetten.

Het Staatstoezicht op de Mijnen is gevraagd advies uit te brengen op het Lokaal Plan van Aanpak Versterking Het Hogeland. Minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat geeft op basis van een positief advies opdracht aan NCG om de opgave voor Het Hogeland uit te voeren. Dit advies verwachten wij halverwege April 2020 en bij ontvangst doen wij dat u zo snel mogelijk toekomen.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Hoewel een aantal zaken concreter wordt is er nog steeds sprake van een aantal onzekerheden in de ontwikkelingen die op onze gemeente afkomen. Daardoor is het moeilijk de toekomst te begroten. Voor het programma aardbevingen vormt het Programmaplan Vitaal en Veilig Het Hogeland de basis. Deze is in november 2018 vastgesteld door de gezamenlijke colleges van de BMWE-gemeenten en met de raad van Het Hogeland in januari 2019 gedeeld (na bespreking in de raadsklankbordgroep BMWE in november 2018). Elk jaar wordt in het kader van de Planning & Control cyclus in de Paragraaf Aardbevingen de inhoudelijke voortgang gemeld over de uitvoering van dit programma en daarbij wordt tevens aangegeven welke kosten daar mee zijn gemoeid.

De programmabegroting aardbevingen voor 2020 bedraagt op dit moment € 1.082.500. Het bedrag van de lumpsumvergoeding 2020 is nog niet definitief bekend maar de verwachting is dat we over 2020 e.v. een hogere lumpsumvergoeding krijgen, die wij vooralsnog voldoende achten voor de te maken kosten van 2020 ev.

Er is tevens nog een bedrag beschikbaar in een bestemmingsreserve voor zogenaamde koppelkansen t.b.v. de versterkingsopgave van € 500.000,-. Concrete bestedingsplannen gekoppeld aan de diverse versterkingsopgaven volgen in 2020.

7. Inbreng belanghebbenden

Onze inwoners verdienen een veilig Het Hogeland. NCG blijft doorgaan met het voeren van gesprekken voorafgaand aan het opname- en beoordelingstraject van bewoners van een particuliere woning met een verhoogd of licht verhoogd risicoprofiel. Woningcorporaties doen dit in afstemming met NCG bij bewoners van huurwoningen. Daarnaast sturen we op uitlegbaarheid en transparantie van informatie, brieven en bij keuzes op het gebied van opname, beoordeling, projectvorming en uitvoering. Aanpakken en richtlijnen kunnen nieuw zijn, het onveilige gevoel van mensen in hun huizen bestaat al jaren. Hier is oog voor. Bewoners kunnen zich te alle tijden melden bij de gemeente. Het idee is om voor presentatie van dit plan van aanpak inloopbijeenkomsten te organiseren waarop bewoners vragen kunnen stellen of hun zorg kunnen uiten.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Met dit plan van aanpak pakken we met relevante partijen de versterkingsopgave in onze gemeente Het Hogeland op. We gaan verder waar we vorig jaar gebleven zijn en willen versneld tot uitvoering over gaan. In de dorpen Kantens, Zandeweer en Uithuizen gaan we gebiedsgericht te werk waar het kan en objectgericht waar het moet. In dorpen Winsum en Bedum wordt duidelijk of woningen voldoen aan de veiligheidsnorm en welke maatregelen genomen moeten worden. Voor de inwoners van de resterende dorpen in Het Hogeland geldt dat zij weliswaar niet onder de groep vallen waar de mogelijke versterking van de woning aan de orde is, maar zij hebben uiteraard wel met de (negatieve) gevolgen van de gaswinning en de aardbevingen te maken. Daar hebben wij als gemeente ook oog voor en met dit plan willen we versneld zorgen voor perspectief voor alle inwoners.

Met dit plan van aanpak voldoen we aan de vraag van de minister van EZK, die heeft aangegeven dat de lokale stuurgroepen in zijn ogen een belangrijke rol hebben. De lokale stuurgroep Het Hogeland wil en kan deze regisserende rol in de versterkingsaanpak waarmaken, maar om tot uitvoering over te kunnen gaan moeten de gemeente, de woningbouwcorporaties en de NCG optimaal gefaciliteerd worden qua menskracht en financiën. We gaan er dan ook vanuit dat de minister onverkort zal zorgdragen voor de middelen die nodig zijn om dit plan uit te voeren. Alleen dan kunnen we met zichtbare acties het vertrouwen van onze inwoners herstellen.

8.2 Tijdspad

Er is een planning toegevoegd bij het Lokaal Plan van Aanpak Versterking Het Hogeland.

8.3 Communicatie

Het vertrouwen in de overheden en instanties en de versterkingsoperatie in het Groningse aardbevingsgebied is laag. Om het vertrouwen van bewoners terug te kunnen winnen moeten we beloftes en afspraken nakomen en resultaten laten zien. Betrouwbare, eerlijke, begrijpelijke en tijdige informatie en communicatie zijn randvoorwaarden voor een succesvolle uitvoering van dit plan van aanpak versterking gemeente Het Hogeland. We onderscheiden in de versterkingsaanpak drie soorten communicatie, in volgorde van voorkeur; persoonlijke communicatie met eigenaren van woningen / panden, omgevingscommunicatie met groepen inwoners / betrokkenen (bijvoorbeeld bij

gebiedsgerichte aanpak) en publiekscommunicatie met geïnteresseerden via berichten op onze website en sociale media. Alle partijen die aangesloten zijn bij de lokale stuurgroep hebben hierin hun verantwoordelijkheden.

8.4 Evaluatie

-

Bijlage:

1. Lokaal plan van aanpak Versterking Het Hogeland
2. Bijlage begrippenlijst
3. Bijlage Planning Het Hogeland voor PvA

Winsum, 31 maart 2020.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,	Burgemeester,
Paul van Vilsteren	Henk Jan Bolding